

ด่วนที่สุด
ที่ พณ ๐๕๐๘/๓๓๙

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

กพต. วันที่ 76.1
วันที่ 26.07.201
เวลา 14.50 น.

๖๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๔๒๑๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. รายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP)

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP) เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้ กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยให้กระทรวงพาณิชย์สรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญ

กระทรวงพาณิชย์ ได้พิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ จึงขอรายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๓.๑ กระทรวงยุติธรรม ได้ชี้แจงที่มาของการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP) และความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมข้อเสนอแนะมาตรการหรือนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) รัฐควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมาตรการแก้ไขปัญหาด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย (หลักการ UNGPs ข้อ ๑)

(๒) รัฐควรกำหนดความคาดหวังต่อองค์กรธุรกิจที่ตั้งอยู่ในดินแดนหรือเขตอำนาจอธิปไตยของไทย (หลักการ UNGPs ข้อ ๒)

(๓) นโยบายว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของรัฐบาล ควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมสถานการณ์สำคัญด้านธุรกิจ และกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒

(๔) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการใช้บังคับกฎหมายที่มุ่งหรือกำหนดให้ภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชน และการปรับปรุงกลไกในการตอบสนองกับช่องว่างทางกฎหมายที่ได้รับตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี (หลักการ UNGPs ข้อ ๓)

(๕) รัฐควรประกันว่ารัฐวิสาหกิจจะเป็นผู้นำในการเคารพและส่งเสริมการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน

(๖) รัฐควรรับประกันให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชนในกิจกรรมทางธุรกิจที่ได้รับการสนับสนุนและให้ประกันการลงทุน (หลักการ UNGPs ข้อ ๕)

(๗) รัฐควรรับประกันการเคารพสิทธิมนุษยชนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (หลักการ UNGPs ข้อ ๖)

(๘) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights-NAP) ควรบูรณาการและมีความสอดคล้องประสานด้านนโยบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนภายในหน่วยงานของรัฐ (หลักการ UNGPs ข้อ ๘)

(๙) แผน NAP ควรระบุหลักประกันว่าสนธิสัญญาด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยจะไม่ส่งผลกระทบด้านลบต่อสิทธิมนุษยชน (หลักการ UNGPs ข้อ ๙)

(๑๐) แผน NAP ควรมีแผนงานและรายละเอียดในการเพิ่มศักยภาพ ความรู้ การแก้ไข ปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน รวมถึงอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมทางธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบาง

(๑๑) แผน NAP ควรมีมาตรการป้องกันมิให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายและกระบวนการทางปกครองที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (หลักการ UNGPs ข้อ ๘)

(๑๒) แผน NAP ควรระบุถึงกลไกการร้องทุกข์ที่ไม่ใช่กระบวนการยุติธรรมโดยรัฐ (State-based non-judicial grievance mechanisms) ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมและหากยังไม่มีกลไกดังกล่าวควรระบุแผนการจัดตั้งไว้ในแผนด้วย

๓.๒ มติที่ประชุม

เห็นควรให้ความเห็นชอบข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทั้ง ๑๒ ประเด็น ซึ่งครอบคลุมการจัดทำนโยบายว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยคำนึงถึงปัญหา อุปสรรคและข้อท้าทายการกำหนดให้รัฐวิสาหกิจ เป็นผู้นำในการส่งเสริมการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงแนวทางมาตรการแก้ไขปัญหาช่องว่างทางกฎหมายและกระบวนการทางการปกครองที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การมีกลไกเยียวยาและร้องทุกข์ นอกกระบวนการยุติธรรมของรัฐที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าว จะทำให้แผนปฏิบัติการมีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการซึ่งระบุว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศในระยะยาวต่อไป

๓.๓ ข้อเสนอแนะของที่ประชุม

เพื่อให้การจัดทำแผน NAP ของไทยเกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น ที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น การกำหนดคำนิยาม “กลุ่มเปราะบาง” ให้มีความชัดเจน การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรพิจารณาหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในการประกอบธุรกิจเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย และการวางแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อวัดประสิทธิภาพของแผน ทั้งนี้เห็นควรรวบรวมข้อเสนอแนะดังกล่าวส่งให้กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นเจ้าภาพหลัก เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนต่อไป

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเสนอของที่ประชุมตามข้อ ๓.๓ ดังกล่าว จะทำให้การจัดทำแผน NAP ของประเทศไทย มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและมีผลการดำเนินงานเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จึงเห็นควรส่งรายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะดังกล่าวให้กระทรวงยุติธรรม เพื่อพิจารณาประกอบการจัดทำแผน NAP ของประเทศต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๘๒

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๔๔๘๑